

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. balandžio 14 d.*

Byloje C-522/09

dėl 2009 m. gruodžio 15 d. pagal SESV 258 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Komisija, atstovaujama D. Recchia ir L. Bouyon, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Rumunija, iš pradžių atstovaujama A. Popescu, L.-E. Batagoi, M.-L. Colonescu ir A.-R. Arșinel bei J. S. Smaranda, vėliau keturių pastarųjų,

atsakovę,

* Proceso kalba: rumunų.

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J.–C. Bonichot, teisėjai K. Schiemann, L. Bay Larsen (pranešėjas), C. Toader ir A. Prechal,

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė R. Šereš, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. sausio 13 d. posėdžiui,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Pareikšdama šį ieškinį Europos Komisija Teisingumo Teismo prašo pripažinti, kad neįsteigusi pakankamo dydžio specialios apsaugos teritorijų (toliau – SAT) ir tinkamiausio jų kiekio 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 103, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 98, toliau – Paukščių direktyva) I priede išvardytų rūšių paukščių ir šiame priede

nenurodytų migruojančių rūšių paukščių apsaugai, Rumunija neįvykdė įsipareigojimų pagal šios direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 2 Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Siekiant užtikrinti, kad I priede minimos rūšys savo paplitimo areale išliktų ir veistųsi, jų buveinėms taikomos specialios apsaugos priemonės.

Todėl būtina atsižvelgti į:

- a) rūšis, kurioms gresia pavojus išnykti;

- b) rūšis, kurioms gali pakenkti tam tikri jų buveinių pokyčiai;

- c) rūšis, kurios laikomos retomis dėl jų mažų populiacijų ar riboto paplitimo arealo;

- d) kitas rūšis, kurioms dėl specifinio jų buveinių pobūdžio reikia išskirtinio dėmesio.

Vertinant visada remiamasi populiacijų gausumo tendencijomis ir pokyčiais.

Atsižvelgdamos į šių rūšių apsaugos reikalavimus geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, šių rūšių apsaugai valstybės narės įsteigia kiekiu ir dydžiu tinkamiausias [SAT] [tinkamiausio dydžio [SAT] ir tinkamiausią jų kiekį].

2. Valstybės narės panašias priemones taiko nuolatos aptinkamoms I priede nenurodytoms migruojančioms rūšims, atsižvelgiant į jų apsaugos poreikį geografiniame jūros ir sausumos plote, kuriame taikoma ši direktyva, jų veisimosi, šėrimosi ir žiemojimo bei poilsio teritorijų, esančių jų migracijos kelyje, atžvilgiu. Dėl šios priežasties valstybės narės kreipia išskirtinį dėmesį šlapžemių, ypač tarptautinės svarbos šlapžemių, apsaugai.“

- 3 Sutartis dėl Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo į Europos Sąjungą (OL L 157, 2005, p. 11) įsigaliojo 2007 m. sausio 1 d. Pagal Akto dėl Bulgarijos Respublikos ir Rumunijos stojimo sąlygų ir sutarčių, kuriomis yra grindžiama Europos Sąjunga, pritaikomųjų pataisų (OL L 157, 2005, p. 203) 53 straipsnio 1 dalį Rumunija taiko priemones, būtinas, kad nuo įstojimo dienos ji pradėtų laikytis direktyvų nuostatų,

kaip apibrėžta EB 249 straipsnyje, jei šiame Akte nenustatytas kitoks terminas. Be to, šiame straipsnyje nustatyta, kad apie šias priemones Rumunija praneša Komisijai ne vėliau kaip įstojimo dieną arba tam tikrais atvejais per tame Akte nustatytą terminą.

- 4 Atsižvelgiant į tai, kad Akte nenumatyta nei pereinamojo laikotarpio SAT įsteigti pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, nei konkretaus termino pranešti apie šios direktyvos perkėlimo priemones, vėliausiai įstojimo dieną Rumunija turėjo priimti ir pranešti apie minėtos direktyvos įgyvendinimo priemones ir būtent susijusias su šia nuostata.

Ikiteisminė procedūra

- 5 Kadangi Rumunija neatsiuntė pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis reikalaujamo nacionalinio SAT sąrašo, Komisija nusprendė, jog neįsteigusi tinkamiausių SAT ši valstybė narė neįvykdė tose nuostatose įtvirtintos pareigos todėl 2007 m. spalio 23 d. jai išsiuntė oficialų pranešimą.
- 6 Šiuo klausimu oficialiame pranešime nurodyta:

„Vis dėlto iki šiol Rumunijos vyriausybė Komisijai neatsiuntė nacionalinio [SAT] sąrašo. Tuo remiantis galima daryti išvadą, kad Rumunija neįvykdė savo pareigos imtis Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytų priemonių, nes neįsteigė atitinkamų SAT.

Todėl Komisija <...> mano, kad neįsteigusi tinkamiausio kiekio ir tinkamiausio dydžio SAT [Paukščių] direktyvos I priede išvardytų rūšių paukščių bei kitų migruojančių rūšių paukščių, kurie nuolat grįžta į jos teritoriją, apsaugai, Rumunija neįvykdė įsipareigojimų pagal minėtos direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis.“

- 7 2007 m. gruodžio 21 d. atsakyme Rumunija pažymėjo, kad priimtas vyriausybės sprendimas dėl SAT įsteigimo ir su priedais, kuriuose pateiktas SAT sąrašas, paskelbtas 2007 m. spalio 31 d. *Monitorul Oficial al României*.
- 8 Nusprendusi, jog, atsižvelgiant į Paukščių direktyvos I priede išvardytų paukščių rūšių ir migruojančių paukščių rūšių apsaugos tikslą, neįsteigta pakankamo kiekio ir dydžio SAT, 2008 m. rugsėjo 23 d. Komisija priėmė pagrįstą nuomonę ragindama Rumuniją imtis jai įgyvendinti būtinų priemonių.
- 9 2008 m. lapkričio 25 d. laišku Rumunijos valdžios institucijos atsakė į Komisijos pagrįstą nuomonę, kuriame visų pirma tvirtino, kad Komisija pakeitė procedūros dalį, nes oficialus pranešimas buvo grindžiamas tuo, kad nepateiktas SAT sąrašas, o pagrįsta nuomonė susijusi su tuo, kad neįsteigta pakankamo kiekio ir dydžio SAT. Taip pat pateikdamos įrodančius dokumentus jos nurodė priešastis, dėl kurių tam tikrais atvejais tam tikrose vietose visai nebuvo įsteigta ar buvo įsteigta tik iš dalies.
- 10 Manydama, jog Rumunija neįvykdė įsipareigojimų, 2009 m. gruodžio 15 d. Komisija pareiškė šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Šalių argumentai

- 11 Rumunija pateikė prieštaravimą dėl ieškinio priimtinumą remdamasi tuo, kad Komisija pakeitė ieškinio dalyką. Iš tikrųjų oficialiame pranešime Komisija valstybę narę kaltino tuo, kad ši neatsiuntė SAT sąrašo, o pagrįstoje nuomonėje ji nurodė, kad neįsteigta pakankamo kiekio ir dydžio SAT. Tačiau pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką pagrįstoje nuomonėje turi būti pateikiami tie patys kaltinimai, kurie nurodyti oficialiame pranešime.

- 12 Rumunijos teigimu, Komisija pagrįstoje nuomonėje pirmą kartą nurodė, kad Rumunija neįsteigė pakankamo kiekio ir dydžio SAT, todėl atsakydamos į oficialų pranešimą Rumunijos valdžios institucijos neturėjo nei pagrindo, nei priemonių įrodinėti, kad minėtų teritorijų įsteigta pakankamai. Maža to, atsakovė valstybė narė teigia, kad per laikotarpį nuo atsakymo į oficialų pranešimą iki pagrįstos nuomonės Rumunija nebuvo tikra dėl įsteigtų teritorijų pakankamumo, todėl negalėjo tinkamai pasirengti gynybai nuo pat ikiteisminės procedūros etapo pradžios.

- 13 Komisija atsakė, jog oficialiame pranešime ji Rumuniją kaltino tuo, kad ši neatsiuntė pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis reikalaujamo nacionalinio SAT sąrašo ir neįvykdė šiose nuostatose įtvirtintos pareigos, nes neįsteigė tinkamų SAT. Komisija, pagrįstoje nuomonėje įvertinusi nacionalines perkėlimo priemones, patikslino, jog teritorijų, įsteigtų kaip SAT, kiekis ir dydis nepakankamas atsižvelgiant į

nagrinėjamas nuostatas. Šiuo klausimu ji primena, kad remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, būtent – 2006 m. lapkričio 30 d. Sprendimu *Komisija prieš Liuksemburgą* (C-32/05, Rink. p. I-11323, 56 punktas), kaltinimą dėl nevisiško perkėlimo būtinai apima kaltinimas dėl visiško direktyvos neperkėlimo ir šį papildo.

- 14 Be to, Komisija pažymi, kad nors oficialiame pranešime ir pagrįstoje nuomonėje turi būti remiamasi tais pačiais kaltinimais, bet kuriuo atveju šiuo procesiniu reikalavimu negali būti nustatyta, kad jie turi visiškai sutapti, jei ginčo dalykas neišplėstas ar nepakeistas, o priešingai, – susiaurintas. Todėl Rumunijos teisė į gynybą nepažeista.

Teisingumo Teismo vertinimas

- 15 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką ikiteisminės procedūros paskirtis yra suteikti atitinkamai valstybei narei galimybę, pirma, įvykdyti iš Sąjungos teisės kylančius įsipareigojimus ir, antra, tinkamai apsiginti nuo Komisijos pareikštų kaltinimų (žr., be kita ko, 2005 m. liepos 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją*, C-147/03, Rink. p. I-5969, 22 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 16 Iš tikrųjų galimybė atitinkamai valstybei narei pateikti savo pastabas, net jeigu ji mano neprivalanči tuo pasinaudoti, yra esminė ESV sutartyje nustatyta garantija ir jos laikymasis yra esminis procedūros, per kurią pripažįstamas valstybės narės įsipareigojimų neįvykdymas, teisėtumui taikomas formalus reikalavimas (žr., be kita ko, 1982 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Komisija prieš Daniją*, 211/81, Rink. p. 4547, 9 punktą).

- 17 Šioje byloje reikia konstatuoti, kad oficialiame pranešime Komisija Rumuniją iš esmės kaltino tuo, kad ši jai neatsiuntė nacionalinio SAT sąrašo ir kad ji šiuo kaltinimu remiasi darydama labai bendrą išvadą, jog ši valstybė narė neįvykdė įsipareigojimo įsteigti tinkamas SAT Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalių prasme.
- 18 Be to, Rumunija, praėjus mažiau nei dviem mėnesiams po to, kai gavo oficialų pranešimą, t. y. 2007 m. gruodžio 21 d., Komisijai išsiuntė per tą laiką įsteigtą SAT nacionalinį sąrašą, iš kurio matyti, kad ši valstybė narė įsteigė daug SAT pagal Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis. Vis dėlto 2008 m. rugsėjo 23 d. parengtoje pagrįstoje nuomonėje Komisija, remdamasi išsamiais argumentais, šią valstybę narę kaltino, kad ji neįsteigė pakankamo kiekio ir dydžio SAT atsižvelgiant į Paukščių direktyvos 4 straipsnio 1 ir 2 dalis, prieš tai valstybei narei nesuteikusi galimybės pateikti savo pastabų šiuo klausimu.
- 19 Todėl šis atvejis aiškiai skiriasi nuo Komisijos nurodyto atvejo, dėl kurio priimtas minėtas Sprendimas *Komisija prieš Liuksemburgą*. Iš tikrųjų byloje, kurioje priimtas tas sprendimas, per ikiteisminę procedūrą Liuksemburgo Didžioji Hercogystė nenurodė jokios nagrinėjamos direktyvos perkėlimo priemonės, o tik leido suprasti, jog perkelti reikalingos priemonės tuo metu yra priimanamos. Tik po to, kai Komisija kreipėsi į Teisingumo Teismą, atsiliepime į ieškinį ši valstybė narė teigė, kad priimtas įstatymas, kuriuo nagrinėjama direktyva tinkamai perkelta. Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas nusprendė, kad jei pasiektas ikiteisminės procedūros tikslas apsaugoti atitinkamos valstybės narės teises, ši negali kaltinti, kad Komisija išplėtė ar pakeitė ieškinio dalyką, koks jis apibrėžtas toje ikiteisminėje procedūroje, dėl to, kad valstybė

narę apkaltinusi direktyvos neperkėlimu Komisija dublike patikslino, jog atitinkamos valstybės narės atsiliepime į ieškinį pirmą kartą nurodytas perkėlimas yra netinkamas arba neviseškas, kiek tai susiję su tam tikromis šios direktyvos nuostatomis (minėto Sprendimo *Komisija prieš Liuksemburgą* 54–56 punktai).

- 20 Todėl atsižvelgiant į minėtas aplinkybes reikia pripažinti, kad oficialiame pranešime nepakankamai apibūdintas įsipareigojimų neįvykdymas, kuriuo paskui Rumunija buvo kaltinama pagrįstoje nuomonėje, ir kad nepasiektas ikiteisminės procedūros tikslas užtikrinti atitinkamos valstybės narės teisę pateikti savo pastabas dėl Komisijos pareikštų kaltinimų, todėl ieškinį reikia pripažinti nepriimtiniu.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 21 Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Rumunija reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Komisija pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį kaip nepriimtina.

2. Priteisti iš Europos Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.